РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Д О К Л А Д

от проф. Георги Вълчев – министър на образованието и науката

Относно: *проект на Решение на Министерския съвет за утвърждаване броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища и научните организации на Република България през учебната 2026 – 2027 година*

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛИ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

На основание на чл. 9, ал. 3, т. 6 от Закона за висшето образование, чл. 10, ал. 2 от Закона за българите, живеещи извън Република България и чл. 68, ал. 10 от Закона за висшето образование във връзка с чл. 3, ал. 1 и 3 и § 1 от Преходните и заключителните разпоредби на Постановление № 264 на Министерския съвет от 2024 г. за приемане на чуждестранни граждани или лица без гражданство, получили временна закрила на територията на Република България, за студенти в българските държавни висши училища (ДВ, бр. 64 от 2024 г.) предлагам на Вашето внимание проект на Решение на Министерския съвет за утвърждаване броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища и научните организации на Република България и

ПРОЕКТ

чуждестранни граждани или лица без гражданство, получили временна закрила на територията на Република България, за студенти в българските държавни висши училища през учебната 2026 – 2027 година.

Проектът на Решение на Министерския съвет е съобразен със Закона за висшето образование, с Постановление на Министерския съвет № 64 от 25.03.2016 г. за условията и реда за утвърждаване на броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища и за приемане на Списък на приоритетните професионални направления и на Списък на защитените специалности (ПМС № 64/2016 г.), Постановление на Министерския съвет № 103 от 31.05.1993 г. за осъществяване на образователна дейност сред българите в чужбина (ПМС № 103/1993 г.), Постановление на Министерския съвет № 228 от 20.05.1997 г. за приемане на граждани на Република Северна Македония за студенти в държавните висши училища на Република България (ПМС № 228/1997 г.) и Постановление на Министерския съвет № 264 от 25 юли 2024 г. за приемане на чуждестранни граждани или лица без гражданство, получили временна закрила на територията на Република България, за студенти в българските държавни висши училища.

Броят на приеманите за обучение студенти и докторанти е посочен по висши училища, професионални направления, специалности от регулираните професии, образователно-квалификационни степени и форми на обучение.

За държавните висши училища е спазена методиката на цитираното постановление, като начинът на определяне на максималния брой студенти, **за които държавата осигурява средства за издръжка на обучението им**, е въз основа на:

- заявената готовност на висшите училища за обучение на определен брой студенти и докторанти;
- актуалния капацитет на висшите училища, професионалните направления и специалностите от регулираните професии;
- максимално допустимия брой на приеманите за обучение студенти, определен по професионални направления за всички държавни висши училища, въз основа на политиката за определяне на оптимален общ брой на приеманите студенти спрямо броя на завършващите средно образование през учебната 2025-2026 година и обвързване на профилната структура на висшето образование с потребностите на пазара на труда и на обществото;
- получената оценка от програмна акредитация на съответното професионално направление;
- оценката на научната дейност на професионалното направление;

ПРОЕКТ

- оценката за реализацията на завършилите студенти и докторанти (безработица сред завършилите и приложение на придобитото образование и реализация по призвание);
- относителния дял на реализирания прием през учебната 2019-2020 година на конкретното висше училище по дадено професионално направление спрямо общия прием по това професионално направление;
- относителния дял на капацитета по дадено професионално направление на конкретното висше училище спрямо общия капацитет на всички висши училища по това професионално направление;
- решения на експертната комисия за изготвяне на оценка на потребностите на пазара на труда за новооткрити за висшето училище професионални направления и специалности от регулираните професии, за които няма данни за реализацията на завършилите студенти и докторанти.

В изпълнение на чл. 6, ал. 4 на ПМС № 64/2016 г., за висшите училища, които провеждат обучение по специалности от регулираните професии от професионални направления "Обществено здраве" и "Медицина", министърът на образованието и науката може да предлага на Министерския съвет за утвърждаване и по-голям брой на приеманите за обучение студенти и докторанти от определения по реда на чл. 5 след съгласуване с министъра на здравеопазването. При спазване на цитираната процедура беше увеличен броя на местата за студенти по специалности от регулираните професии и докторанти от професионални направления "Обществено здраве" и „Медицина“.

В изпълнение на чл. 6, ал. 3 и 5 на ПМС № 64/2016 г. са получени допълнителни заявки от министъра на вътрешните работи и министъра на отбраната за утвърждаване на по-голям брой на приеманите за обучение студенти в професионални направления „Национална сигурност“ и „Военно дело“, които също са взети предвид.

В изпълнение на чл. 4, ал. 3, 4 и 7 от ПМС № 64/2016 г. експертната комисия за изготвяне на оценка на потребностите на пазара на труда във връзка с определяне на приема на специалисти по новооткрити за висшите училища професионални направления и специалности от регулираните професии, за които няма данни за реализацията на завършилите студенти и докторанти към Министерството на труда и социалната политика, даде положителна оценка на:

- заявката на Бургаския държавен университет "Проф. д-р Асен Златаров" във връзка с потребностите на пазара на труда от специалисти в ПН *7.5. Здравни грижи* и определи прием в образователно-квалификационна степен

ПРОЕКТ

„професионален бакалавър по…“ на 30 студенти в редовна форма на обучение по специалност от регулираните професии „Медицински лаборант“;

- заявката на Техническия университет - София във връзка с потребностите на пазара на труда от специалисти в ПН *1.3. Педагогика на обучението по…* и определи прием в образователно-квалификационна степен „бакалавър“ на 24 студенти в редовна форма на обучение и в образователно-квалификационна степен „магистър след придобита степен бакалавър“ на 24 студенти в редовна форма на обучение, общо 48 бройки.

С предложения проект на Решение държавата предвижда субсидиране на обучението в 38 държавни висши училища (включително военните) на **42 560** студенти, от които **36 354** броя след средно образование.

Предвиждаме общият брой на приеманите студенти, за които държавата осигурява средства за издръжка на обучението през учебната 2026-2027 година да бъде увеличен спрямо миналогодишния със 776 места. Повече места в сравнение с учебната 2025-2026 година ще бъдат утвърдени в няколко професионални направления, като част от тях са: 7.5. Здравни грижи – увеличение със 165 места за студенти по специалност „Медицинска сестра“ и „Акушерка“; 3.2. Психология, 3.8. Икономика, 3.9. Туризъм, 5.1. Машинно инженерство, 5.3. Комуникационна и компютърна техника, 5.4. Енергетика, 5.5. Транспорт, корабоплаване и авиация, 5.7. Архитектура, строителство и геодезия и други.

Съгласно изискванията на чл. 9, ал. 3, т. 6, б. „б“ от Закона за висшето образование **в държавните висши училища** се утвърждава **прием на студенти срещу заплащане**, като за учебната 2026-2027 година са предвидени **15 594** студенти, които са взети предвид:

- изискванията на §4й от Допълнителните разпоредби на Закона за висшето образование;
- предложенията на висшите училища;
- капацитетът на висшите училища, професионалните направления и специалностите от регулираните професии.

По отношение на определените места за обучение в държавните висши училища срещу заплащане предлагаме намаление на броя им спрямо предходната година с 957 места.

С проекта на Решение на Министерския съвет не се утвърждава прием за приеманите студенти в частните висши училища за учебната 2026-2027 г.

Предлаганият **прием на докторанти в държавните висши училища и научните организации на Република България** за учебната 2026-2027 година е съобразен с

ПРОЕКТ

разпоредбите на чл. 9, ал. 3, т. 6, букви „а” и „г“ от Закона за висшето образование. Броят на докторантите във висшите училища е определен по аналогия с методика на ПМС № 64/2016 г. за определяне броя на студентите, т.е. заявеният от висшето училище брой на докторантите е редуциран със същия процент, с който е редуциран броят на студентите, при условие че заявката за студенти в дадено професионално направление на висшето училище е по-голяма от определения по методиката на постановлението брой студенти. Също така при определянето му са взети предвид:

- заявките на висшите училища и научните организации;
- решенията на Акредитационния съвет на Националната агенция за оценяване и акредитация за програмна акредитация на докторски програми.

Министерството на образованието и науката предлага за учебната 2026-2027 година да бъдат приети **1542** докторанти в държавните висшите училища и **321** в научните организации, от които 200 в БАН и 58 в Селскостопанска академия.

Прием по актове на Министерския съвет

Съгласно чл. 10, ал. 2 от Закона за българите, живеещи извън Република България, Министерският съвет утвърждава ежегодно броя на приеманите за обучение студенти и докторанти по висши училища и специалности. Приемът се определя по реда ПМС № 103/1993 г., ПМС № 228/1997 г. и ПМС № 264/2024 г. Той е в рамките на капацитета на съответното висше училище по професионалните направления и специалностите от регулираните професии, извън броя на студентите по чл. 9, ал. 3, т. 6 от Закона за висшето образование. Съгласно ПМС № 103/1993 г. местата за обучение на наши сънародници от чужбина в държавни висши училища за придобиване на образователно-квалификационните степени „бакалавър“ и „магистър“ са до 2000 и до 40 за образователната и научна степен „доктор“.

По реда на ПМС № 228/1997 г. българската държава ще осигури до 300 места за обучение на граждани на Република Северна Македония за придобиване на образователно-квалификационните степени „бакалавър“ и „магистър“ и до 5 места за образователната и научна степен „доктор“.

Съобразно ПМС № 264/2024 г. българската държава ще осигури до 400 места за обучение на чуждестранни граждани или лица без гражданство, получили временна закрила на територията на Република България, за придобиване на образователно-квалификационните степени „бакалавър“ и „магистър.

ПРОЕКТ

Предложеният прием на студенти и докторанти съгласно цитираните актове на Министерския съвет е съобразен с предложенията на организации на българските общности в чужбина и българските дипломатически представителства, както и с предложенията на висшите училища.

Предвиденият броят на новоприетите студенти в държавните висши училища (с държавните висши военни училища, както и приемът по реда ПМС № 103/1993 г., ПМС № 228/1997 г. и ПМС № 264/2024 г.) в първи курс на обучение за учебната 2026 – 2027 г., за които държавата осигурява средства за издръжка на обучението е **42 560**, като студентите в редовна форма на обучение са 36 504 броя, в задочна форма на обучение – 5 920 и в дистанционна форма – 136 броя. Докторантите в редовна форма на обучение са 1 320, а в задочна форма на обучение – 222 броя. С приемането на проекта на акт средноприравненият брой учащи се (студенти и докторанти в редовна, задочна и дистанционна форма на обучение) в държавните висши училища (без държавните висши военни училища) в първи курс на обучение за учебната 2026 – 2027 г. ще бъде 42 232.

Индикативният размер на необходимите средства за 2027 г. за издръжка на обучението на студентите и докторантите в първи курс през учебната 2026 – 2027 г. е в размер на 167,2 млн. евро и е в рамките на разчетените средства за висше образование с актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2027-2028 година.

Предложеният проект на Решение на Министерския съвет не води до въздействие върху държавния бюджет, поради което е приложена финансова обосновка по Приложение № 2.2 към чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „б“ от правилника.

Проектът на Решение е изготвен съобразно целите, заложени в Стратегията за развитие на висшето образование в Република България за периода 2021 – 2030 година и на методиката за финансиране на висшите училища, насочена към резултатите от обучението и потребностите на пазара на труда.

С предложения акт се осигурява устойчивост на провежданата от Министерството на образованието и науката политика за повишаване качеството на висшето образование и постигане съответствие с динамиката на трудовия пазар.

Предложеният проект на Решение на Министерския съвет е съгласуван с министрите в изпълнение разпоредбата на чл. 32, ал. 1 и 5 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, като получените бележки и предложения са включени в справка за отразяването им.

Проектът на Решение е публикуван на основание чл. 66 и чл. 69, ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс и чл. 85, ал. 1 от Устройствения правилник на

ПРОЕКТ

Министерския съвет и на неговата администрация на интернет страницата на Министерството на образованието и науката и на Портала за обществени консултации на Министерския съвет.

С проекта на Решение на Министерския съвет не се въвеждат разпоредби от европейското право, поради което не се налага изготвяне на справка за съответствие с европейското законодателство.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛИ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

Предвид гореизложеното и на основание чл. 9, ал. 3, т. 6 от Закона за висшето образование, чл. 10, ал. 2 от Закона за българите, живеещи извън Република България, чл. 68, ал. 10 от Закона за висшето образование във връзка с чл. 3, ал. 1 и 3 и § 1 от Преходните и заключителните разпоредби на Постановление № 264 на Министерския съвет от 2024 г. за приемане на чуждестранни граждани или лица без гражданство, получили временна закрила на територията на Република България, за студенти в българските държавни висши училища (ДВ, бр. 64 от 2024 г.) и чл. 8, ал. 3 от Устройствения правилник на Министерския съвет и неговата администрация предлагам Министерският съвет да обсъди и приеме проекта на Решение на Министерския съвет за утвърждаване броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища и научните организации на Република България и чуждестранни граждани или лица без гражданство, получили временна закрила на територията на Република България, за студенти в българските държавни висши училища през учебната 2026 – 2027 година.

ПРОЕКТ

X

ПРОФ. ГЕОРГИ ВЪЛЧЕВ
Министър на образованието и науката